

המכון לחקר המתודולוגיה של המודיעין – לקט עיתי

10 במרס 2024

הניחולטר שמפיץ המכון לחקר המתודולוגיה של המודיעין מרכז מאמרים וכתבות עדכניות המכסים את תחומי העיסוק השונים של המכון - מודיעין, מתודולוגיה של המודיעין, התפתחויות מרכזיות בעולם המחקר בתחום ועוד.

המכון בוחר את התכנים הכלולים בניחולטר זה על בסיס שיקולים מקצועיים ושיקולי עריכה. המכון אינו אחראי על תכני האתרים ועל הקישורים החיצוניים שהניחולטר מפנה אליהם.

מלחמת חרבות ברזל

- אודי ערן מציג מסגרת רחבה וקונקרטית של כלל הסוגיות שיש לבחון במסגרת חקירת כישלון המודיעין ב-7/10. לדבריו, ככל שיתנהלו חקירות, הן יכולות לעשות שימוש ברכיבים מהצעה זו, למשל בכפוף לסוג החקירה או היקף המנדט שיינתן לה. [לקריאת המאמר](#)
- עופר גוטרמן, אופק רימר ושרית שפירא מצביעים על בעיות מבניות ארוכות שנים במחקר המודיעיני בישראל שהיו כנראה ברקע ל-7/10. בהמשך הם ממליצים על 4 צעדים עיקריים לשיפור המחקר המודיעיני הישראלי מתוך השקפה שיש לראות בו מקצוע המחייב מומחיות נושאית, מיומנות מתודולוגית ועמידה בנורמות אתיות ובסטנדרטים מקצועיים מחמירים. [לקריאת המאמר](#)

חדשנות במודיעין – מגיליון כתב העת מודיעין הלכה ומעשה*

- אלון ששון מציג מספר מאפיינים של התהליך ותוצריו המודיעיניים המקדמים חשיבה חדשנית ומאפיינים אחרים שעלולים להיות חסמים לחדשנות בעולם זה. לדבריו, הבנה של הגורמים המעודדים והגורמים המרסנים יכולה לשמש בסיס להחלטות ניהוליות ולתהליכי מיסוד של חדשנות בארגוני המודיעין על ידי מיצוי שלהם באופן אפקטיבי. [לקריאת המאמר](#)
- יונת רושו משתמשת במחקר מבוסס נתונים כדי לבחון את הקשר והתקשורת של אנשי מודיעין עם הסביבה החיצונית, בדגש לאקדמית. עבור אנשי המודיעין, המאמר מצביע על נקודות שראוי לעסוק בהן בהכשרה או בכניסה לתפקיד הדורשות קשר הדוק יותר עם האקדמיה; ועבור אנשי אקדמיה לזהות דרכים שיאפשרו "להכיל" בצורה טובה יותר את "הקופסה השחורה" של המודיעין. [לקריאת המאמר](#)
- *המאמרים הם חלק מגיליון שיוקדש לנושא זה העתיד להתפרסם בקרוב.

מתודולוגיה

- אפשרויות מתחרות נחשבות כ"מתודולוגיה מתקדמת" שנדונה רבות בעשורים האחרונים. שני חוקרים שביצעו ניתוח ביקורתי של 7 מאמרים אודות 6 ניסויים במתודה זו, מצאו שבסך הכל התועלת בה זניחה ולעתים היא אף עלולה להזיק. הכותבים מעודדים את סוכנויות המודיעין שלא להשתמש במתודה זו ובמקומה לאמץ פרקטיות מדעיות כמו חקירת מקרי הצלחה. [למאמר](#)

מבט מושינגטון

- איך קובעים את סדרי העדיפויות שמנחים סוכנויות המודיעין? מרק לוונטל (לשעבר ממשד ה-ODNI) מתאר את התפתחותה של התשובה לשאלה זו במקרה האמריקני ומתמקד ברשמי האישיים, מתהליך יצירת ה-Priorities Framework National Intelligence (NIPF) הראשון בשנת 2003 לו היה שותף במסגרת תפקידו. [לקריאת המאמר](#)
- במסגרת תהליכי הטעמת טכנולוגיות AI בקהילת המודיעין פורסם נייר אסטרטגיה לנושא זה על ידי משרד ה-ODNI. [לקריאת הנייר](#)

מודיעין וספרות

- מבוא לגיליון מיוחד של כתב העת "Intelligence and National Security" המוקדש לנושא "מרגלים ככותבים". המאמר משרטט את הפרופילים השונים של המרגלים-סופרים כמו גם מצביע על יתרונות וחסרונות בדינמיקה הזו שבין המודיעין והספרות לסוכנויות המודיעין וכן על היווצרותן של קונספירציות מסוימות בשל עבודות ספרותיות אלה. [לקריאת המאמר](#)

מודקאסט – עונה 3 (מוקדשת למלחמת חרבות ברזל)

- בפרק השביעי שוחחנו עם ענבל קארו על מאפייני ההתארגנויות האזרחיות השונות שפעלו מאז ה-7/10 בהקשר המודיעיני, ועל השאלה מה ניתן ללמוד מפעילותן גם לימי שגרה. בפרק השמיני שמענו מעומרי רולס, המייסד של מרכז המודיעין האזרחי שהוקם בתחילת המלחמה, על המורכבות ביצירת "שירות" מודיעיני חדש שנועד לסייע למי שאינו רגיל לצורך מודיעין ועל מרכיבים טכנולוגיים ואנושיים מהסביבה האזרחית שניתן לשלב בפעילות גופי הביטחון והמודיעין.

[פרק שביעי](#) | [פרק שמיני](#)

